

Protokół Komisji Rewizyjnej Polskiej Akademii Umiejętności

(kontrola dokumentacji finansowo-księgowej za rok 2020)

Komisja Rewizyjna Polskiej Akademii Umiejętności, w składzie: prof. dr hab. Ryszard Nycz, prof. dr hab. January Weiner i prof. dr hab. Agnieszka Zalewska, w obecności głównej księgowej PAU pani mgr Marzeny Panek, przeprowadziła w dniu 16 marca 2021 roku kontrolę dokumentacji finansowej Polskiej Akademii Umiejętności za rok 2020, a następnie drogą mailową uzyskała dodatkowe wyjaśnienia i uzgodniła niniejszy protokół.

Podobnie jak w ubiegłych latach, Komisja pragnie podziękować pani mgr Marzenie Panek za bardzo staranne przygotowanie dokumentacji oraz za udzielenie wyczerpujących dodatkowych wyjaśnień, zarówno podczas spotkania, jak i później drogą mailową.

Przeprowadzona kontrola skoncentrowała się na sprawach finansowych i merytorycznych, wynikających z analizy przychodów oraz kosztów i wydatków, w zakresie działalności statutowej, dedykowanych dotacji i grantów oraz działalności gospodarczej Akademii.

Zgodnie z praktyką lat ubiegłych Komisja Rewizyjna zwróciła szczególną uwagę na te elementy dokumentacji finansowej, które wskazują na zmiany w stosunku do wcześniejszej praktyki, utrudnienia w działalności Akademii w 2020 roku oraz możliwe przyszłe trudności.

Zakończyło się szczegółowe sprawdzanie dokumentacji finansowo-księgowej za 2020 rok pod względem formalnym przez biegłego rewidenta z firmy PROFIN p. Annę Borowiec-Rogalską. Wiadomo już, że opinia jest pozytywna i razem z raportem pokontrolnym będzie do wglądu w księgowości i w kancelarii PAU począwszy od maja br.

Na podstawie sprawdzonej przez Komisję Rewizyjną dokumentacji finansowo-księgowej przychodów oraz kosztów i wydatków za rok 2020 stwierdza się, co następuje:

**Zestawienie przychodów i kosztów oraz stanu rachunków
Polskiej Akademii Umiejętności za rok 2020**

I. Salda bankowe na dzień 1 stycznia

1. Rachunek bieżący	2 317 299,45
2. Rachunek funduszu socjalnego	35 154,79
3. Rachunek funduszu celowego BPP	2 129 250,00
4. Pozostałe rachunki	2 491 006,44
5. Rachunek stypendium medycznego im. A. i Z. Hermanów	653 377,51
6. Kasa	3 464,83

II. Przychody

1. Dotacje MNiSW	
A. Działalność statutowa	6 930 700,00
B. Inne dotacje	
– Działalność Upowszechniająca Naukę	23 888,42
– Narodowy Program Rozwoju Humanistyki	377 673,37
2. Granty NCN	75 929,59
3. Dotacje Senatu	
4. Dotacje MKiDN	
5. Dotacje Fundacji Lanckorońskich	
– stypendia naukowe (razem z londyńskimi)	110 983,99
– Acta Nuntiaturae Poloniae	126 224,00
6. Pomoc de minimis – wsparcie czasopism	102 716,30
7. Dofinansowanie z Funduszy Europejskich PAUart	330 604,99
8. Pozostałe przychody statutowe	
– odsetki od kapitału – stypendium medyczne	6 732,64
– fundusze na nagrody	60 000,00
– Województwo Małopolskie	
– Urząd Miasta Krakowa – dofinansowanie „PAUzy”	
– Urząd Miasta Krakowa	23 577,23
– fundusze na publikacje	30 370,44
– sprzedaż wydawnictw własnych	173 858,07
– usługi Archiwum Nauki	2 494,31
– usługi Biblioteki Naukowej	7 523,52
– fundusze na konferencje	5 487,76
– inne dotacje	
– usługi statutowe biura	7 403,93

9. Przychody z działalności gospodarczej	
– wynajem budynków w Krakowie	1 156 366,40
– dzierżawa Domu Profesorskiego w Zawoi	43 854,29
– pozostałe przychody operacyjne i finansowe	296 770,44
– dofinansowanie PFRON	28 454,15
– dzierżawa w Warszawie	27 409,20
– odsetki od lokat	12 247,20
Razem przychody:	9 961 270,24

III. Koszty i wydatki

1. MNiSW	
A. Działalność statutowa	
– działalność organizacyjna	2 137 482,35
– działalność wydawnicza	217 057,16
– działalność Biblioteki Naukowej	2 083 224,46
– działalność Biblioteki Polskiej w Paryżu	1 500 000,00
– działalność Archiwum Nauki	161 462,22
– działalność Ośrodka Ormian	396 909,30
– współpraca zagraniczna	12 627,04
B. Inne dotacje	
– Działalność Upowszechniająca Naukę	23 888,42
– Narodowy Program Rozwoju Humanistyki	377 673,37
2. Granty NCN	75 929,59
3. Dotacje Senatu	
4. Dotacje MKiDN	
5. Koszty i wydatki dotacji Fundacji Lanckorońskich	
– stypendia naukowe	114 559,83
– Acta Nuntiaturae Polonae	126 224,00
6. Pozostałe koszty statutowe	
– umowy UM, GM Kraków	20 525,97
– nagrody wypłacone za osiągnięcia naukowe	60 000,00
– Nagroda im. E. i A. Jerzmanowskich	100 681,18
– koszty sesji naukowych – współorganizowanych, pozostałych	22 146,17
– koszty wydawnictw – wysyłka, publikacje, magazynowanie	40 553,29
– koszty współwydawców pisma internetowego „PAUza”	102 099,35
– koszty działalności gospodarczej Biblioteki Naukowej	4 396,74

– koszty pozostałe działalności statutowej, w tym koszty obsługi i Zarządu	172 434,56
7. Koszty Funduszy Europejskich – dofinansowanie PAUart	330 604,99
8. Koszty z Pomoc de minimis – czasopisma naukowe	102 716,30
9. Koszty działalności gospodarczej	
– koszty utrzymania Domu Profesorskiego w Zawoi	41 699,50
– amortyzacja – Dom Profesorski w Zawoi	19 301,74
– koszty utrzymania kamienicy i Pałacyku w Warszawie	8 700,58
– amortyzacja – kamienica i Pałacyk w Warszawie	150 646,70
– koszt obsługi działalności gospodarczej	333 585,13
– koszty utrzymania budynków w Krakowie	216 524,82
– koszty remontów budynków w Krakowie	35 634,64
– pozostałe koszty operacyjne i finansowe	49 845,38
– podatek dochodowy	2 000,00
Razem koszty:	9 041 134,78
Zysk	920 135,46

IV. Salda bankowe na dzień 31 grudnia

1. Rachunek bieżący	3 180 262,33
2. Rachunek funduszu socjalnego	36 865,89
3. Rachunek funduszu celowego BPP	2 142 419,06
4. Pozostałe rachunki	3 515 768,66
5. Rachunek stypendium medycznego im. A. i Z. Hermanów	712 353,49
6. Kasa	4 896,81

W wyniku kontroli dokumentacji finansowo-księgowej za rok 2020 Komisja Rewizyjna wyciągnęła następujące wnioski¹:

- Przedstawiona Komisji dokumentacja jest przejrzysta i zawiera wiele przydatnych dodatkowych zestawień i porównań z poprzednimi latami.
- W 2020 roku całkowite przychody Polskiej Akademii Umiejętności wynosiły 9 961 000 zł i przekroczyły o 920 000 zł łączne koszty i wydatki w wysokości 9 041 000 zł. Dla porównania, w 2019 roku przychody PAU wynosiły 10 612 000 zł i przekroczyły o 672 000 zł łączne koszty i wydatki w wysokości 9 940 000 zł. Bilans budżetowy w 2020 roku był więc lepszy od bilansu w 2019 roku i po raz

¹ Kwoty w poniższych wnioskach Komisji podane są z dokładnością do 1000 zł.

- piąty z rzędu był dodatni, co jest niewątpliwym sukcesem Zarządu, a w szczególności sekretarza generalnego.
- Komisja Rewizyjna wysoko ocenia starania Zarządu o pozyskanie funduszy z Norweskiego Mechanizmu Finansowego na przeprowadzenie kompleksowego remontu krakowskich budynków PAU. Wobec faktu, że wniosek PAU nie został zakwalifikowany do finansowania, to w obecnej sytuacji rosnącej inflacji Komisja sugeruje Zarządowi rozpoczęcie najpilniejszych remontów w oparciu o zaoszczędzone środki własne PAU.
  - Podstawą finansowania działalności statutowej PAU pozostaje dotacja z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (obecnie Ministerstwo Edukacji i Nauki), która w 2020 roku wynosiła 6 931 000 zł i była o 5% wyższa od dotacji w 2019 roku w wysokości 6 601 000 zł. Część dotacji w wysokości 298 000 zł była celowa, a mianowicie, jak to już miało miejsce w 2019 roku, przeznaczona na prowadzenie Ośrodka Ormian, co stanowi poszerzenie działalności statutowej PAU. W odróżnieniu od sytuacji w ubiegłych latach, dotacja statutowa wystarczyła na pokrycie kosztów działalności statutowej PAU. Wiąże się to z ograniczeniami wynikającymi z pandemii COVID-19, przez co np. praktycznie wszystkie konferencje i zebrania PAU odbywały się w trybie zdalnym i ich organizacja była mniej kosztowna. Kwota 36 000 zł pozostała z dotacji na 2020 rok wydatkowana będzie w 2021 roku.
  - Analiza innych przychodów statutowych PAU pokazuje, że w 2020 roku dotacje Fundacji Lanckorońskich, granty NCN i NPRH oraz dotacje z budżetu Województwa Małopolskiego i Urzędu Miasta Krakowa utrzymane były na niższym poziomie niż w 2019 roku. Jest to w pewnej mierze wynik pandemii COVID-19, gdyż np. ze względu na ograniczenia w podróżowaniu fundusze na stypendia naukowe z Fundacji Lanckorońskich wynosiły w 2020 roku 111 000 zł, w porównaniu z kwotą 381 000 zł w 2019 roku. Podobne ograniczenia dotyczyły też wyjazdów w ramach grantów, a ograniczenia w organizacji konferencji spowodowały zmniejszenie dotacji na ten cel. W 2020 roku nie było dotacji z Województwa Małopolskiego na Nagrodę im. Erasma i Anny Jerzmanowskich i została ona ufundowana ze środków własnych PAU. Komisja Rewizyjna wyraża nadzieję, że jest to sytuacja przejściowa. Należy też zauważyć, że przychody statutowe PAU w kategorii „inne” na ogół mają charakter funduszy celowych i są całkowicie zbilansowane po stronie kosztów i wydatków.
  - W 2020 roku była w pełni kontynuowana działalność w ramach dwu dotacji celowych, pozyskanych w 2019 roku: z regionalnych europejskich funduszy strukturalnych na projekt PAUart Etap 4 (331 000 zł

- wobec 226 000 zł w 2019 roku) oraz wsparcie de minimis (103 000 zł wobec 99 000 zł w 2019 roku) dla trzech czasopism wydawanych przez PAU („*Studia Historiae Scientiarum*”, „*Folia Quaternaria*” i „*Geoinformatica Polonica*”).
- W 2020 roku PAU wydała 11 książek i płytę CD oraz była wydawcą lub współwydawcą 19 czasopism (w 2019 roku było to 21 książek, czyli prawie dwukrotnie więcej, i 19 czasopism), co odpowiadało łącznej liczbie 1101,5 arkuszy drukarskich (1177 w 2019 roku). Merytoryczną pieczę nad działalnością wydawniczą PAU w zakresie wydawanych książek sprawował Komitet Wydawniczy. W 2020 roku koszty działalności wydawniczej PAU wynosiły 258 000 zł, w porównaniu z kwotą 516 000 zł w 2019 roku. Przychody, w postaci pozyskanych funduszy na publikacje i ze sprzedaży wydawnictw PAU, wynosiły 204 000 zł, w porównaniu z kwotą 356 000 zł w 2019 roku. Bilans finansowy był więc korzystniejszy w 2020 roku (koszt netto w wysokości 54 000 zł) niż w 2019 roku (160 000 zł). W trudnych warunkach pandemii udało się więc utrzymać działalność wydawniczą PAU na zadowalającym poziomie.
  - W 2020 roku PAU była organizatorem lub współorganizatorem 10 konferencji lub sesji naukowych, w tym 3 międzynarodowych i 7 krajowych. Było to znacznie mniej niż w 2019 roku (odpowiednio 37, 10 i 27), gdyż ze względu na pandemię COVID-19 konferencje musiały być organizowane w trybie telekonferencji i z niektórych wcześniej planowanych konferencji w ogóle zrezygnowano. Bilans przychodów (specjalne dotacje i usługi statutowe biura) i kosztów związanych z organizacją konferencji był lepszy w 2020 roku (–9000 zł) niż w 2019 roku (–21 000 zł), co wiąże się z niższymi kosztami organizacji w trybie zdalnym.
  - Analiza kosztów wynagrodzeń osobowych i ubezpieczeń społecznych pracowników PAU pokazuje, że 2020 rok był drugim z rzędu rokiem wzrostu płac. Całkowita kwota na wynagrodzenia osobowe w 2020 roku (3 482 000 zł) była o około 8% wyższa niż w roku 2019 (3 235 000 zł) oraz odpowiednio do tego wzrosły ubezpieczenia społeczne. Świadczenia pracownicze w 2020 roku wynosiły 155 000 zł, w porównaniu z kwotą 136 000 zł w 2019 roku. Fundusz bezosobowy był na podobnym poziomie w obu latach (1 074 000 zł w 2020 roku i 1 086 000 zł w 2019 roku). Komisja Rewizyjna docenia wysiłek Zarządu w sprawie podniesienia wynagrodzeń pracowników PAU, co było bardzo potrzebne w związku z dysproporcją tych wynagrodzeń w porównaniu z wynagrodzeniami na podobnych stanowiskach w innych instytucjach naukowych.

- Działalność gospodarcza PAU wiąże się głównie z gospodarowaniem nieruchomościami w Krakowie, Warszawie i Zawoi. W 2020 roku całkowite przychody z tej działalności wynosiły 1 565 000 zł, a całkowite koszty i wydatki 858 000 zł, dając zysk 707 000 zł (dla porównania, w 2019 roku było to odpowiednio 1 646 000, 1 039 000 i 607 000 zł). Wyższy zysk w 2020 roku wiąże się z brakiem prowadzenia remontów w krakowskich budynkach PAU (kwota 36 000 zł w 2020 roku wobec 147 000 zł w 2019 roku) oraz ze wzrostem kursu euro w stosunku do złotówki. Ponieważ część środków do dyspozycji PAU jest w euro, to duży wzrost kursu euro w 2020 roku wygenerował zysk w wysokości 224 000 zł. Zysk związany z wynajmem nieruchomości w Krakowie w 2020 roku był o około 203 000 zł niższy niż w 2019 roku (940 000 zł w 2020 roku wobec 1 142 000 zł w 2019 roku), gdyż pandemia COVID-19 i związane z nią przejście na pracę zdalną spowodowały konieczność obniżenia opłat za wynajem. Ustabilizowały się bezpośrednie przychody i koszty dzierżawy nieruchomości w Zawoi i w Warszawie. W przypadku Domu Profesorskiego w Zawoi oznacza to symboliczny zysk w wysokości 1000 zł rocznie, a w przypadku kamienicy i Pałacyku Rusieckich w Warszawie – kwotę około 19 000 w 2020 roku wobec około 18 000 zł w 2019 roku. Kolejne lata powinny przynieść dalszy niewielki wzrost zysku z wynajmu nieruchomości warszawskich. W obu przypadkach PAU ponosi koszty amortyzacji – 19 000 zł dla nieruchomości w Zawoi i ponad 151 000 zł (159 000 zł w 2019 roku) dla nieruchomości w Warszawie. Bardzo istotny jest fakt, że nieruchomości w Zawoi i w Warszawie remontowane są na koszt dzierżawców. Komisja Rewizyjna gratuluje Zarządowi bardzo dobrego rozwiązania problemu nieruchomości w Zawoi i w Warszawie, które bez tego rozwiązania generowałyby rosnące koszty w budżecie PAU.
- Analiza wykorzystania narzędzi internetowych w działalności PAU, jakiej Komisja Rewizyjna dokonała w ramach sprawozdania za 2019 rok, pokazała, że PAU wydatnie korzysta z tych narzędzi, z wyjątkiem stosunkowo słabego wykorzystania platformy YouTube do popularyzacji wydarzeń naukowych organizowanych przez PAU. W 2020 roku pandemia COVID-19 spowodowała, że wiele spotkań z ciekawymi referatami prowadzonych było w trybie zdalnym i następnie trafiało w postaci nagrań na platformę YouTube. Problemem jest jednak mała liczba osób korzystających z tych nagrań. Komisja Rewizyjna sugeruje przeznaczenie określonych środków finansowych na popularyzację tej aktualnie rozwijanej działalności PAU. Na przykład, znakomita inicjatywa „PAU dla SZKÓŁ” mogłaby zostać spopularyzowana przez

wysłanie e-maili lub listów do dyrekcji szkół w Małopolsce. Można by też, wzorem ogłaszania popularnonaukowych seminariów organizowanych przez Wydział Fizyki UW, umieszczać informacje o tego rodzaju ciekawych wykładach w PAU w środkach komunikacji miejskiej w Krakowie.

W podsumowaniu Komisja Rewizyjna stwierdza, że w 2020 roku Polska Akademia Umiejętności z powodzeniem rozwijała swoją działalność statutową w zakresie badań naukowych, wydawnictw i popularyzacji, pomimo działania w bardzo trudnych warunkach pandemii COVID-19. Dodatni bilans budżetowy PAU, utrzymany piąty rok z rzędu, wskazuje na bardzo dobrą kontrolę budżetu przez Zarząd PAU. Komisja Rewizyjna sugeruje wykorzystanie powstałej rezerwy budżetowej na przeprowadzenie najpilniejszych remontów budynków PAU, gdyż zwiększająca się inflacja jest argumentem przeciwko zwiększaniu tej rezerwy z zamiarem zrealizowania w przyszłości większego zakresu remontów. Rok 2020 ostatecznie pokazał, że warunki przekazania w dzierżawę nieruchomości PAU w Zawoi i w Warszawie zostały bardzo dobrze wynegocjowane i są korzystne zarówno w bliższej, jak i w dalszej perspektywie czasowej. Komisja Rewizyjna docenia kontynuację starań Zarządu w zakresie poprawy warunków finansowych zatrudnionych pracowników. Zwiększenie liczby nagrań z naukowych spotkań organizowanych przez PAU, dostępnych na platformie YouTube, jest bardzo cenne. Wymaga jednak zainwestowania pewnych środków finansowych na dotarcie do większej liczby potencjalnych odbiorców.

Kraków, 21 marca 2021

Prof. dr hab. Ryszard Nycz
Prof. dr hab. January Weiner
Prof. dr hab. Agnieszka Zalewska